

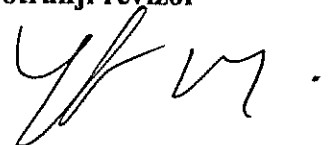
**UPRAVA IN NADZORNI SVET
POZAVAROVALNICE SAVE D.D.**

**LETNO POROČILO
O NOTRANJEM REVIDIRANJU ZA LETO 2008**

Ljubljana, januar 2009

Notranjerevizijska služba

**Marko Senožetnik
notranji revizor**

1. UVOD

Skladno z zakonskimi obveznostmi iz 165. člena Zakona o zavarovalništvu podajamo strnjeno letno poročilo o notranjem revidiranju za leto 2008. Poročilo vsebuje navedbe glede uresničitve letnega programa dela notranje revizije in povzetek pomembnejših ugotovitev opravljenih kontrolnih pregledov poslovanja. Z letnim poročilom o notranjem revidiranju je potrebno seznaniti skupščino pozavarovalnice, skupaj z mnenjem nadzornega sveta.

Notranjerevizijska služba je samostojna organizacijska enota, podrejena neposredno upravi družbe. Izvaja neodvisno in objektivno revizijsko funkcijo. Poslanstvo njenega delovanja je podajanje objektivnih zagotovil o ustreznosti sistema notranjih kontrol z namenom dodajanja vrednosti in izboljšanja poslovanja družbe. Družbi pomaga uresničevati njene zastavljene cilje, s spodbujanjem premišljenega, urejenega načina vrednotenja in izboljševanja uspešnosti postopkov ravnanja s tveganji ter njihovega obvladovanja in upravljanja.

Družba je pri svojem poslovanju izpostavljena različnim vrstam tveganja, katera so z različnimi ukrepi in postopki primerno nadzorovana in obvladovana.

2. URESNIČITEV LETNEGA PROGRAMA DELA NOTRANJE REVIZIJE

2.1. Splošno

Notranjerevizijska služba (v nadaljevanju: NRS) je v letu 2008 delovala na podlagi »Letnega programa dela notranje revizije za leto 2008« (v nadaljevanju: program), katerega je predhodno sprejela uprava pozavarovalnice, nadzorni svet pa je podal soglasje k programu na svoji 21. seji z dne 15.2. 2008.

NRS je v program zajela pomembnejša področja poslovanja pozavarovalnice. Tako so bila v program vključena naslednja področja revidiranja:

- področje letnega poročila pozavarovalnice za leto 2007,
- področje pozavarovalne dejavnosti,
- področje obvladovanja tveganj,
- področje poslovnih procesov in informacijske tehnologije,
- področje pravnih in splošnih zadev,
- področje podrejenih družb.

Revizijske cilje, ki jih je NRS zasledovala pri svojem delu, so bili usmerjeni k ugotavljanju ustreznosti in učinkovitosti sistema delovanja notranjih kontrol na pomembnejših področjih poslovanja. Prav tako smo ugotavljali ali se evidentiranje osnovnih poslovnih dogodkov in vodenje drugih evidenc, izvaja v skladu z zakonskimi in internimi predpisi.

2.2. Realizacija programa

V letu 2008 je NRS uspela opraviti preglede na vseh področjih, ki si jih je zadala v programu. Pri tem velja navesti, da je prišlo do manjših časovnih sprememb oziroma zamikov nekaterih revizijskih pregledov, ki pa niso povzročili, da NRS ne bi realizirala programa v celoti.

Na področju podrejenih družb je bilo po programu predvideno, da se bodo pripravile podlage za osnutke dveh dokumentov in sicer pravilnika o delovanju notranjerevizijskih služb v skupini in priročnika za notranje revidiranje, s ciljem enotnega delovanja notranje revizije v skupini. Pri tem je potrebno povedati, da omenjena dokumenta v letu 2008 še nista bila pripravljena za uporabo, kar bo prednostna naloga NRS v letu 2009.

Na osnovi opravljenih revizijskih pregledov poslovanja, je NRS sestavila 7 poročil, katera so bila posredovana upravi pozavarovalnice ter direktorjem oziroma odgovornim osebam revidiranih področij. Poročila so bila obravnavana na sejah uprave, kjer so bili sprejeti tudi sklepi na osnovi priporočil NRS, ki so nalagali odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti. Večji del sklepov je še v fazi izvrševanja, saj so roki izvršitve postavljeni v leto 2009.

V skladu z Zakonom o zavarovalništvu in programom, je NRS sestavila tudi polletni poročili za upravo in nadzorni svet pozavarovalnice.

Opravljeni pregledi po področjih so bili skladni z vsebino opredeljeno v programu, kar na kratko povzemamo v nadaljevanju.

Letno poročilo pozavarovalnice za leto 2007

V skladu z revizijsko metodologijo in splošno sprejetimi standardi revizije smo opravili preizkuse podatkov, ki potrjujejo izkazane zneske v računovodskih izkazih pozavarovalnice na dan 31.12. 2007. Preverili smo popolnost pojasnil k računovodskim izkazom, glede na zakonske zahteve in določila mednarodnih standardov računovodskega poročanja ter pregledali poslovno poročilo.

Pozavarovalna dejavnost

Revidiranje na področju pozavarovalne dejavnosti je bilo izvedeno tako za aktivno kot tudi pasivno pozavarovanje. Za obe področji je bil preverjen sistem notranjih kontrol v smislu obstoja in učinkovitosti, opravljen pa je bil tudi preizkus podatkov na podlagi izbranega vzorca.

Obvladovanje tveganj

Revidiranje na področju obvladovanja tveganja je vključevalo preverbo poročil o kapitalski ustreznosti in naložb kritnega premoženja za drugi in tretji kvartal leta 2008, likvidnostna poročila pa so bila pregledana naključno tekom celega leta. Revizija je zajela tudi pregled stanja procesa na področju upravljanja s tveganji.

Poslovni procesi in informacijska tehnologija

V okviru pregleda smo preverili delovanje službe poslovnih procesov in informacijske tehnologije v obdobju prve polovice leta 2008. Preverili smo tudi ustreznost varnostne politike oziroma zaščite informacijskega sistema.

Pravne in splošne zadeve

Revizija na področju pravnih in splošnih zadev je bila usmerjena na usklajenost poslovanja z zakoni in predpisi ter na popolnost internih pravil z obstoječo zakonodajo.

3. UGOTOVITVE OPRAVLJENIH REVIZIJSKIH PREGLEDOV

3.1. LETNO POROČILO

Pri revidiranju posameznih bilančnih postavk tako v bilanci stanja kot tudi izkazu poslovnega izida za leto 2007 nismo ugotovili nepravilnosti, ki bi vplivale na višino ali razvrstitev podatkov v računovodskih izkazih.

V okviru pregleda pojasnil k računovodskim izkazom smo opazili manjkajoče razkritje vezano na strošek revidiranja. V skladu z 69. členom Zakona o gospodarskih družbah mora družba, ki je zavezana k reviziji obvezno razkriti celoten znesek porabljen za revizorja in sicer ločeno za revidiranje letnega poročila, za druge storitve dajanja zagotovil, za storitve davčnega svetovanja in za druge storitve. Manjkajoče razkritje z navedbo podatka o porabljenem znesku za revizorja je pozavarovalnica na naše opozorilo vključila v letno poročilo.

Poleg navedenega manjkajočega razkritja, je bilo v okviru revidiranja pojasnil k računovodskim izkazom, v nekaj primerih zapaženo neujemanje zneskov prikazanih v razkritjih z zneski prikazanimi v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida. Opravljene so bile potrebne korekcije, ki so zagotovile skladnost podatkov v računovodskih izkazih s podatki v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Vse nepravilnosti, ki jih je notranjerevizijska služba pri revidiranju računovodskih izkazov v preteklih poročilih ugotovila, je pozavarovalnica na podlagi priporočil in ukrepov že odpravila. Še vedno pa ni odpravila pomanjkljivosti, ki se nanaša na neizdelan pravilnik o računovodstvu, ki bo skladen z določili mednarodnih standardov računovodskega poročanja.

3.2. POZAVAROVALNA DEJAVNOST

Pri preizkusu notranjih kontrol na področju aktivnega in pasivnega pozavarovanja smo ugotovili, da se izvajajo kontrolni postopki ter da so vsi obračuni pred evidentiranjem v knjigovodske evidence pregledani v smislu skladnosti s pogodbenimi določili ter odobreni s strani odgovornih oseb. Na podlagi navedenega ocenjujemo, da je vzpostavljen sistem notranjih kontrol zadovoljivo ustrezen.

Pri revidiranju obračunskih podatkov smo ugotovili, da so vsi zneski v preverjenih obračunih skladni z izvornimi obračuni ter identični tistim v računovodskih evidencah. Zneski iz naslova premij, provizij in škod iz posameznih obračunov so knjiženi v popolnih in točnih zneskih ter na ustrezne konte.

Pri pregledu realizacije priporočil notranje revizije na področju pozavarovalne dejavnosti je bilo ugotovljeno, da pozavarovalnica še ni uspela realizirati vseh predlogov. Tako še vedno obstaja dvakratni vnos podatkov pri evidentiranju aktivnih domačih in delno pasivnih pozavarovalnih obračunih, kar povečuje verjetnost napak. Omenjena pomanjkljivost naj bi bila odpravljena tekom prve polovice leta 2009 z popolno avtomatsko obdelavo podatkov.

Prav tako v letu 2008 še ni bil realiziran predlog, da se na področju pasivnega pozavarovanja pisno opredelijo notranje kontrole in postopki pri odobravanju in evidentiranju pasivnih pozavarovalnih obračunih in sicer tako z vsebinskega kot organizacijskega vidika.

3.3. OBVLADOVANJE TVEGANJ

Pri pregledu izračuna kapitalne ustreznosti na stanje 30.6. in 30.9. 2008 nismo zasledili nepravilnosti ali odstopanj od našega izračuna. Iz izkazov kapitalne ustreznosti je razvidno, da je bila pozavarovalnica na oba omenjena datuma visoko kapitalno ustrezna. Iz izkaza kapitalne ustreznosti na dan 30.9. 2008 je razvidno, da znaša zahtevani minimalni kapital pozavarovalnice 15.816 tisoč EUR, medtem ko zanaša razpoložljivi kapital 89.179 tisoč EUR. Pozavarovalnica je tako na dan 30.9. 2008 razpolagala s presežkom kapitala v višini 73.363 tisoč EUR.

Na področju likvidnosti smo na podlagi naključno izbranih obrazcev likvidnosti v obdobju celega leta 2008 ugotovili, da so vsi količniki izračunani pravilno ter večji od ena, tako, da je pozavarovalnica v pregledanem obdobju vedno dosegala najmanjši obseg likvidnosti in ni bila plačilno nesposobna.

V okviru revidiranja poročila o naložbah kritnega premoženja na dan 30.6. in 30.9. 2008 smo ugotovili, da pozavarovalnica ni kršila zakonskih predpisov in v svojem naložbenem portfelju ni imela nedovoljenih naložb. Nadalje smo ugotovili, da je imela pozavarovalnica ustrezno strukturo naložb kritnega premoženja, glede na zakonske omejitve.

Pozavarovalnica je po stanju 30.6. in 30.9. 2008 izpolnjevala osnovno zahtevo iz 120. člena zakona zavarovalništvu, ki določa, da mora biti vrednost kritnega premoženja najmanj enaka višini obveznosti iz naslova zavarovalno tehničnih rezervacij. Prav tako je bila na enake datume dosežena ustrezna valutna usklajenost naložb kritnega premoženja, glede na obveznosti nominirane v tujih valutah.

Na področju procesa upravljanja s tveganji, konkretnije pri primerjavi med planiranimi in dejansko izvedenimi aktivnostmi na omenjenem področju smo ugotovili, da večji del aktivnosti v letu 2008 ni bilo izvedenih razen izbora metodologije za obvladovanje tveganj, sodelovanja pri študiji QIS4 in del aktivnosti na področju naložb.

Zaradi pomembnosti področja smo predlagali, da se aktivneje pristopi k postavitvi modela upravljanja s tveganji. Svetovali smo, da se imenuje projektno skupino, ki se mora prvenstveno osredotočiti na izdelavo registra tveganj. V njem morajo biti zbrani splošni podatki, podatki o izpostavljenosti, podatki o verjetnosti uresničitve in podatki o ukrepih. Za vsako tveganje je potrebno določiti skrbnika tveganja, ki je hkrati odgovorna oseba, način kontrole in način za zmanjšanje oziroma obvladovanje tveganja.

3.4. INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

Na podlagi predvidenih načrtov in aktivnosti službe poslovnih procesov in informacijske tehnologije, ki so opredeljeni v poslovni politiki in finančnem načrtu za leto 2008 ter glede na dejansko izvedene aktivnosti, lahko rečemo, da jih je služba uspela realizirati v celoti.

Nerealizirana investicija ni posledica nedelovanja službe, ampak je povezana z nedokončanim projektom, ki takšno investicijo pogojuje. Služba ni nabavila sistema za upravljanja z dokumenti, saj nakup programske rešitve, ki bi vpeljal organiziran in strukturiran pretok dela in dokumentacije in ki bi zagotovil trajni arhiv poslovnih dokumentov v elektronski obliki, zaradi nedokončanih poslovnih procesov pač ni bil smiseln.

Pozavarovalnica ima izdelano varnostno politiko in sicer v obliki Pravilnika o varovanju in zaščiti informacijske tehnologije, ki je bil sprejet v uporabo v začetku leta 2007.

Varovanja informacijske sistema pred nezaželenimi poštnimi sporočili, vohunsko programsko opremo in podobnimi nevarnostmi, katerih izvor je najpogosteje internet je v pozavarovalnici zagotovljeno z varnostno napravo Webwasher. Z njo je močno znižana možnost okužbe z računalniškimi virusi in drugimi nevarnostmi v elektronskih sporočilih ali pri pregledovanju vsebin v internetu. Na ta način se je okrepilo varovanje poslovnih podatkov pred vdori in škodljivo kodo, ki predvsem prihajajo iz interneta.

NRS je pri pregledu delovanja službe v preteklosti opozorila na nezadostno oziroma neustrezno zaščito informacijskega sistema, saj pozavarovalnica ni imela uvedenega sistema javljanja alarma v slučaju vdorov in ni vzpostavila filtrov na nivoju poštnega strežnika, kar pa je sedaj zagotovljeno.

3.5. PRAVNE IN SPLOŠNE ZADEVE

Pri pregledu skladnosti poslovanja z internimi akti materialno pomembnejših kršitev nismo ugotovili. Smo pa opozorili na odsotnost pomembnih aktov oziroma pravilnikov. Zato smo predlagali izdelavo in sprejetje internih aktov s področja računovodstva in upravljanja družbe.

Na področju financ in računovodstva smo ugotovili, da pozavarovalnica še ne razpolaga z internim pravilnikom o izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazih, ki bi vključeval računovodske usmeritve skupine in postopke izdelovanja konsolidiranih računovodskih izkazov. Na področju upravljanja družbe je bilo opaženo, da pozavarovalnica še nima izoblikovanih pravil glede omejitve trgovanja z delnicami družbe in nima izdelane izjave o skladnosti s kodeksom upravljanja javnih delniških družb. Opozorjeno je bilo, da je potrebno slednjo objaviti najkasneje ob objavi povzetka letnega poročila za leto 2008.

Notranja revizija je v preteklih poročilih na obravnavanem področju večkrat opozarjala na nujnost končanja projekta prenove poslovnih procesov, saj so pisno opredeljeni poslovni procesi v skladu z dobro poslovno prakso in odraz urejenosti družbe. Prav tako je bilo na področju kadrovske politike večkrat predlagano, da se vzpostavi sistem nagrajevanja in napredovanja ter se pristopi k izvedbi letnih razvojnih pogovorov.

V letu 2008 na zgornja dva predloga praktično ni bilo aktivnosti, je pa uprava pozavarovalnice v začetku leta 2009 imenovala delovno skupino, ki bo na podlagi nove makroorganizacijske sheme pripravila novo sistematizacijo delovnih mest, karierne poti in kriterije za variabilno nagrajevanje ter tipske individualne pogodbe. Obenem oziroma nekoliko kasneje naj bi bili dokončani tudi poslovni procesi.

**SKUPŠČINA
POZAVAROVALNICE SAVA D.D.**

MNENJE

Nadzornega sveta k letnemu poročilu o notranjem revidiranju

za leto 2008

V letu 2008 je notranjerevizijska služba opravila preglede na vseh področjih opredeljenih v letnem programu dela, katerega je predhodno sprejela uprava pozavarovalnice, nadzorni svet pa je podal soglasje nanj na svoji 21. seji z dne 15.2. 2008.

Revizijske cilje, ki jih je notranjerevizijska služba zasledovala pri revidiranju, so bili usmerjeni k ugotavljanju ustreznosti in učinkovitosti sistema delovanja notranjih kontrol na pomembnejših segmentih poslovanja. Notranjerevizijska služba je tudi ugotavljala, ali se evidentiranje osnovnih poslovnih dogodkov in vodenje drugih evidenc, izvaja v skladu z zakonskimi, internimi in drugimi predpisi.

Na podlagi vseh opravljenih preizkusov in uporabljenih metod po posameznih področjih revidiranja, je notranjerevizijska služba mnenja, da večinoma notranje kontrole obstajajo in je stopnja zanesljivosti njihovega delovanja primerna. Enako je mnenja, da se evidentiranje poslovnih dogodkov izvaja v skladu s predpisi.

V okviru revizijskih pregledov ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, opažene pa so bile določene pomanjkljivosti, ki sicer nimajo neposrednega vpliva na same rezultate poslovanja leta 2008, njihova odprava pa vodi k večji učinkovitosti notranjih kontrol in urejenosti poslovanja.

Nadzorni svet na podlagi navedenega, daje pozitivno mnenje k letnemu poročilu o notranjem revidiranju za leto 2008.

V Ljubljani, 22. 4. 2009

**Nadzorni svet Pozavarovalnice Sava d.d.
Predsednik**

dr. Timotej Jagrič

